

RAPORT ȘTIINȚIFIC

privind implementarea proiectului în perioada septembrie – decembrie 2013

Proiect de cercetare, cod: PCE_ PN-II-ID-PCE-2012-4-0573, contract: 65/02. 09. 2013.

Titlul proiectului: *Re-mediated images as figurations of intermediality and post-mediality in Central and East European Cinema (Imagini re-medializate ca figurații ale intermedialității și post-medialității în filmele din Europa Centrală și de Est)*

Proiectul de cercetare își propune să abordeze probleme ale intermedialității din punctul de vedere al aspectelor sale figurale, atât din perspectivă teoretică cât și prin analize complexe, comparative de caz. (Vezi rezumatul mai detaliat al cercetării și obiectivele propuse pe pagina web al programului de cercetare: <http://film.sapientia.ro/ro/programe-de-cercetare/proiect-cnsc-uefiscdi-program-de-cercetare-exploratorie-idei>.)

Prima etapă a implementării proiectului de cercetare a cuprins perioada între septembrie și decembrie 2013. Lansarea propriu-zisă a activității științifice din cadrul acestui program de cercetare s-a făcut în mod cât se poate de adecvat și vizibil în cadrul unei conferințe internaționale de anvergură al Asociației Internaționale de Studii Intermediale (International Association for Intermedial Studies / ISIS) organizate la Universitatea Sapientia din Cluj-Napoca, Facultatea de științe și artă. Ca organizatori ai acestei conferințe am avut libertatea de a stabili tematica conferinței pe care am conectat-o direct cu tematica programului de cercetare. Lucrările premergătoare pentru această conferință au fost efectuate sub îndrumarea directorului de proiect, dr. Ágnes Pethő (care este și membru în comitetul executiv al acestei organizații științifice) de către membrii echipei de cercetare (dr. Hajnal Király, dr. Katalin Sándor, dr. Judit Piédner și dr. Melinda Blos-Jáni) împreună cu personalul Catedrei de Media în lunile ianuarie-septembrie 2013, deci în perioada în care am așteptat să demareze programul de cercetare.

Conferința s-a desfășurat cu titlul „RETHINKING INTERMEDIALITY IN THE DIGITAL AGE” (vezi detalii despre această conferință pe această pagină web: <http://film.sapientia.ro/ro/conferinte/rethinking-intermediality-in-the-digital-age>) între 24-26 octombrie și a avut scopul de a aborda problemele intermedialității în era digitală atât din punct de vedere teoretic cât și din punct de vedere al diversificării metodelor de cercetare adecvate pentru analiza noilor fenomene ale intermedialității în mediile audiovizuale digitale. Pentru a se conecta cu cele mai recente realizări din domeniul cercetării teoretice care vizează relațiile dintre medii am invitat pentru prelegeri plenare trei profesori de renume mondial care reprezintă trei școli teoretice diferite, trei direcții științifice complementare, toți autori ai unor cărți care au avut un impact deosebit asupra cercetărilor curente din domeniu. Aceștia au fost: Marie-Laure Ryan (Colorado, USA) expertă în teoria transmedialității și naratologiei, Henry Jenkins (University of Southern California, USA) autorul teoriei de mare influență a convergenței mediale și Joachim Paech (University of Konstanz, Germania), unul dintre fondatorii cercetărilor asupra intermedialității în film. Apelul la conferință formulat de comisia organizatoare a avut un succes deosebit, am avut peste 150 participanți în cele trei zile ale conferinței care au venit de pe cinci continente și mai mult de 22 de țări. Prezentările au cuprins o arie extrem de largă a fenomenelor mediilor audiovizuale și a artelor, și au tratat

diverse aspecte ale impactului epocii digitale asupra acestora. (Programul complet al conferinței se află împreună cu rezumatele tuturor prezentărilor pe site-ul conferinței menționat mai sus.)

Aportul acestei conferințe la cercetarea din cadrul acestui program poate fi rezumat astfel:

- Inițierea unei dezbateri internaționale largi privind: a) problemele teoretice ce stau la baza cercetării propuse (aducerea în discuție pe o platformă comună a problemelor intermedialității, a multimodalității, a transmedialității, teoriei convergenței mediilor, teoria remedializării, etc.) și privind: b) unele fenomene (cum ar fi: intermedialitatea filmului, relația dintre film și celelalte arte, filmul de ficțiune și mediile noi) care se conectează direct cu tematica proiectului.
- Cunoașterea rezultatelor cercetărilor de vârf pe plan internațional din domeniul de cercetare propus în cadrul unor prezentări și dezbateri, schimburi de opinii directe și contacte personale.
- Stabilirea unor contacte profesionale care vor fi benefice și în viitor, la această conferință fiind prezenți reprezentanți din toate centrele importante de cercetare științifică cu programe care vizează relațiile intermediale (de ex. de la universități de prestigiu din Olanda, Suedia, Danemarca, Germania, Bulgaria, Canada, USA, etc.). Conectarea cu cercetările asemănătoare de la Universitatea Linnaeus din Växjö, de la Universitatea Utrecht, Universitatea Stockholm precum și cu Centrul de cercetări intermediale (CRI: Centre for Research into Intermediality / Centre de recherche sur l'intermédialité) din Montreal se anunță foarte profitabilă, deoarece deja s-au formulat planuri concrete de colaborări științifice și acțiuni comune cu aceste centre prestigioase.
- Proiectul nostru abia început a beneficiat din start de o vizibilitate internațională și un feedback profesional excepțional. Activitatea de cercetare începută a fost cunoscută și recunoscută în comunitatea cercetătorilor din domeniu.
- Pentru o extindere a vizibilității conferinței în comunitatea științifică internațională și diseminarea ideilor științifice s-au făcut înregistrări video de la prezentările plenare ale profesorilor invitați și dezbaterile de masă rotundă finală. Aceste video-uri au fost postate pe internet și se pot accesa de cercetătorii interesați (vezi pagina menționată mai sus).
- Membrii echipei proiectului de cercetare au prezentat 4 lucrări științifice la această conferință:
 - Ágnes Pethő: *The "Sensation of Intermediality" and the Tableau Vivant as a Post-Cinematic Image* (Lucrarea prezintă tabloul vibrant ca o imagine tipic post-medială care este prezentă în peisajul medial contemporan atât în publicitate, journalism electronic, cât și în film sau instalații de artă video, sau în proiecte ce combină toate acestea.)
 - Hajnal Király: *Eccentricities of an Old Man: Film as Intermedial and Transitional Object in Manoel de Oliveira's Adaptations* (Lucrarea analizează imagini asemănătoare tablourilor vivante tratate de Ágnes Pethő dar în opera regizorului Manoel de Oliveira. Studiul se încadrează în tratarea problemelor teoretice ale

figurațiilor intermedialității din film și va constitui o bază pentru analize viitoare comparate dintre autori din Estul și Vestul Europei.)

- Katalin Sándor: *“Own Deaths” – Towards a Concept of Haptic Intermediality* (Lucrarea tratează problemele intermedialității dinre literatură, fotografie și film printr-o analiză complexă a romanului autobiografic și multimedial al lui Péter Nádas intitulat *Moarte proprie / Saját halál / Own Death*, din 2004, și a adaptării cinematografice realizate în 2007 de către prestigiosul regizor Péter Forgács. Această lucrare constituie începutul unei activități de cercetare mai ample și aprofundate care se va concentra în etapele următoare ale cercetării pe aceste autori și probleme teoretice legate de aceste opere.)
- Judit Pioldner: *Austerlitz and Marienbad: Intermedial Relations among Literature, Film and Photography* (Lucrarea a fost scrisă în colaborare cu Mónika Dánél de la Universitatea ELTE din Budapesta și cuprinde pe marginea analizei concrete o teoretizare a relațiilor intermediale dintre literatură, film și fotografie care poate constitui o bază pentru cercetarea din cadrul proiectului.)

În această perioadă din cercetarea din cadrul acestui proiect se va mai prezenta o lucrare științifică la o altă conferință internațională de prestigiu. Ágnes Pethő, directorul de proiect, va participa cu o prelegere la conferința bilingvă franceză-engleză intitulată: *Second International Meeting on Narratology and the Arts, “Art as Text. Narratological, Semiotic and Transmedial Approaches,” / 2e rencontre internationale «Narratologie et les Arts» «L'art comme texte. Approches narratologiques, sémiotiques et trans-médiatiques»*, organizată de către Universitatea din Strasbourg, între 5-7 dec. 2013, Strasbourg (Franța) (Vezi [programul conferinței aici](#).) Această conferință abordează problemele naratologiei transmediale, a relațiilor dintre arte din punct de vedere al narațiunii și are anul aceasta (după ediția anterioară care a avut loc la Paris, în decembrie 2012) o tematică axată pe relațiile dintre arte ce se manifestă în operă și pe problematizării diferenței dintre narativitate și ne-narativitate în arte. Lucrarea scrisă de Ágnes Pethő pentru această întâlnire are ca titlu: *Moving Images in-between Stillness and Motion, “Sensation” and Narrativity*. În această lucrare se prezintă trei filme din Europa de Est care se situează între film și artă video și se încearcă o abordare teoretică care să clarifice diferența dintre figurațiile intermedialității din aceste filme și limbajul vizual folosit de filmele moderniste sau așa numitele experimente structurale din film. (Pentru conținutul acestei prezentări vezi Power Point-ul pentru această prezentare [aici](#), sau pe pagina web al proiectului.)

Ca parte integrală a activității de cercetare și cu scopul de a intensifica contactele cu alte grupuri de cercetare care lucrează pe proiecte asemănătoare peste hotare, unul din membrii echipei de cercetare, Judit Pioldner a participat la sfârșitul lunii noiembrie la un stagiu de documentare-cercetare la Budapesta unde pe lângă activitatea de cercetare a avut și un schimb de experiență valoros cu colegii de la Universitatea Eötvös Loránd.

Tot în aceste prime luni am început achiziționarea articolelor de bază în vederea creării infrastructurii de cercetare și diseminare, a bazei aparaturii electronice ale cercetării (cum ar fi hard disk-uri externe, de exemplu). Am achiziționat un număr mare de cărți, filme pentru a începe crearea unei bibliografii și filmografii care constituie baza empirică a cercetării.

Stadiul de realizare al obiectivelor propuse pentru această etapă prezentat sumar în raport cu planul de realizare al proiectului stabilit în contract:

An	Obiective	Activități	Rezultate livrate pe etapă	S-a realizat?
2013 (4 luni)	Aducerea la zi a bazei teoretice a cercetării (documentare intensivă privind teoriile intermedialității, a naratologiei transmediale și a post-medialității), scrierea primelor analize.	Activitate de cercetare.	Cel puțin 4 prezentări din tematica proiectului la conferințe științifice internaționale de prestigiu. Raport despre activitatea științifică.	DA. S-au realizat 5 prezentări la conferințe științifice internaționale de prestigiu (vezi detalii în raport). Există raportul științific.
	Inițializarea contactelor profesionale, diseminarea informațiilor despre acest program de cercetare, prezențe active la conferințe științifice cu primele rezultate.	Participări la conferințe internațional e cu prelegeri.		DA. S-a organizat conferința internațională: RETHINKING INTERMEDIALITY IN THE DIGITAL AGE
		Organizarea unei conferințe internațional e pe tema intermedialit ății în era digitală.	Stabilirea contactelor profesionale care asigură o vizibilitate cât mai mare a proiectului în derulare.	
	Crearea infrastructurii de cercetare și diseminare, managementul logistic al cercetării (prima etapă). Crearea unei bibliografii și filmografii care constituie baza empirică a cercetării.	Stagii de documentare-cercetare în țară și peste hotare. Schimb de experiență cu cercetători de peste hotare.	Achiziționare de cărți, filme, abonamente la reviste și/sau baze de date de specialitate.	Crearea unui website funcțional cu informații la zi pentru popularizarea proiectului și diseminarea rezultatelor pe parcurs.
Achiziționare a articolelor de bază pentru infrastructura cercetării.		DA. Au fost achiziționate cărți, filme și aparaturi electronice necesare cercetării.		

În concluzie: obiectivele și activitățile asumate pentru prima etapă a cercetării au fost realizate în totalitate.

Raport întocmit de directorul de proiect,
dr. Ágnes Pethő

Cluj-Napoca, 02.12.2013